



Till Jakttskytteklubbar

2023-01-20

Jaktstigar och jägarexamen med blyhagel?

När EU förordningen om blyhagelförbud i och 100 m kring våtmarker börjar gälla den 16 februari 2023 råder det osäkerhet vad exakt som gäller tills en domstol har avgjort ett fall i framtiden. Hur ska man då resonera om man tänker arrangera en hageljaktstig eller prover för jägarexamen?

Sedan länge har vi haft ett regelverk i Sverige enligt vilket vi inte får jaga med blyhagel i våtmarker och grunda delar av öppet vatten. Och det enda målskytte som än så länge är tillåtet med blyhagel är vid jaktstigar i terräng, vid jägarexamensprov och vid provskjutning. Dessutom har olympiska skyttar fått dispens. Från och med den 16 februari 2023 kommer de nya EU-reglerna att gälla som förbjuder allt skytte (såväl jakt som målskytte) med blyhagel i och 100 m kring våtmarker. I EU-regelverket finns inga undantag eller dispensmöjligheter vilket innebär att även t.ex. jaktstigar mot markmål av metall och jägarexamensprover omfattas av förbudet. Det är dock inget totalförbud mot användning av blyhagel vid all jakt och skytte som vissa verkar tro.

Skillnaden mellan dagens svenska blyhagelförbud i våtmarker är främst, förutom att dagens svenska förbud endast avser jakt, att definitionen av våtmarker enligt EU-regelverket är mer omfattande. Torvmossar omfattas också och dessutom så gäller enligt EU-reglerna även en buffertzona om 100 m kring våtmarker. Enligt ordalydelsen i EU-regelverket så kan dessutom i teorin i princip allt vatten, oavsett om det är naturligt eller konstgjort, permanent eller tillfälligt, omfattas av våtmarksbegreppet.

Enligt Svenska Jägareförbundets uppfattning bör dock EU:s våtmarksbegrepp tolkas mot bakgrund av regelverkets syfte, nämligen att skydda vattenlevande fåglar mot risken att få i sig blyhagel. Därför, och då man inte kan dömas till ansvar för något som inte är tydligt förbjudet, bör endast tydliga våtmarker av en viss omfattning som gör att vattenlevande fåglar kan få i sig blyhagel, omfattas av förbudet. EU-kommissionen har också uttryckt liknande resonemang vid medlemsstaternas hantering av EU-förordningen och förbundet anser att svenska myndigheter bör hörsamma denna inställning. Naturvårdsverket utarbetar för närvarande riktlinjer för tolkningen av våtmarksbegreppet som kommer att presenteras inom kort som förhoppningsvis klargör läget.

De exakta gränserna kan man inte uttala sig om utan det kommer att bedömas från fall till fall av domstolarna när och om det väl prövas. Den bedömningen måste därför nu ytterst varje arrangör av jaktstigar och jägarexamensprov (vad avser markmål av metall) göra från och med den 16 februari 2023 och känner man sig osäker på om en skjutplats ligger inom 100 m från en våtmark, så kan man inte med trygghet fortsätta använda blyhagel. Särskilt som det gäller en omvänd bevisbörda enligt regelverket och även om



många svenska jurister tror att det inte kommer att kunna genomföras i Sverige så innebär det ju en osäkerhet för den enskilde om vad man törs göra.

Om en skjutplats inte kan flyttas till ett område som inte ligger inom 100 m från en våtmark bör man då antingen byta ut målen mot exempelvis mål tillverkade i kanalplast som inte ger rikoschetter och samtidigt använda stålhagel. Då krävs också att målanordningen inte ger rikoschett. Är det en vajerhängd målvagn i metall kan den skyddas med trä mot skytten eller om man har en markbana där det finns en förvall för målställningen.

Man kan också välja att tillhandahålla hagelammunition som är tillverkade av annat material än bly som inte ger farliga rikoschetter på metallmål, dock till en högre kostnad. Detta kanske är hanterbart för jägarexamensprov men kanske inte för en jaktstig mot markmål av metall där många fler skott avlossas. På grund av det säkerhetspolitiska läget i Europa och hamstring i USA råder dock komponentbrist inom ammunitionsindustrin och det kan vara svårt att få tag i alternativ ammunition. Det är därför sannolikt inte ett realistiskt alternativ i dagsläget.

Inom EU pågår för närvarande ett arbete med ett förslag med förbud mot användning av bly i all ammunition, även avseende användning av blyhagel i andra fall än i och omkring våtmarker samt all kulammunition. Trots synpunkter från Europas jägarkår utgår de förslag som hittills presenterats av EU:s kemikaliemyndighet från ett totalförbud för blyhagel vid jakt och väldigt begränsade undantag endast för skytte med blyhagel på skjutbanor, så ett i det närmaste totalförbud mot användning av blyhagel kan bli verklighet inom några år. Skytteföreningarna bör därför ha detta med sig när man gör sina överväganden. Under 2023 kommer ett förslag presenteras och sannolikt beslutas inom EU. Vi återkommer med mer information om den processen när vi vet mera.

Vid frågor kontakta jaktvårdskonsulent Lars Björk som är nationellt skytteansvarig, Henrik Falk som är nationellt ansvarig för jägarexamen eller förbundsjuristen Ola Wälimaa.

Norma Cup Jaktstig 2023 ställs in

Svenska Jägareförbundet, Ammotec och Norma har tillsammans beslutat att inte arrangera Norma Cup Jaktstigar under 2023. Beslutet grundar sig på vad som beskrivs i ovanstående text från Svenska Jägareförbundet plus det faktum att Norma ej i detta läge kan ta risken att producera och lagerlägga den mängd hagelpatroner som krävs för att genomföra en säsong av Norma Cup. Utöver detta så finns det också stora problem med komponentförsörjningen till hagelpatronertillverkningen vilket dessutom gör det mycket osäkert om man skulle kunna tillverka tillräcklig mängd av jaktstigspatronerna även om man skulle vilja.

Sammantaget är alltså problemen och osäkerheten så pass stor så att vi tvingats ta detta tråkiga beslut.



OBS: vad som är viktigt att säga är att det är helt upp till varje jaktstigsarrangör att ta beslut om man vill arrangera en jaktstig, dock kan den under detta år inte ingå i Norma Cup utan den kan tex arrangeras som helt fristående arrangemang. Detta sker dock helt på egen risk och utan inblandning från Svenska Jägareförbundet, Ammotec eller Norma.

OBS: Detta berör inte Norma Jägarduvan, eller andra jaktstigar där man använder stålhagel mot lerduvor.

Kjell Edholm /VD Norma Precision AB och Ammotec Sweden AB

Lars Björk /Nationellt skytteansvarig Svenska Jägareförbundet